

Co stojí za náhlým vstupem Finska a Švédska do NATO?

23. 5. 2022 **kurýr**

Rychlý a brzký vstup Finska a Švédska do NATO se zdá být spojen pouze s aktuálními událostmi, ale jen na první pohled. V každém případě je ruská operace na Ukrajině důvodem a ospravedlněním rychlé integrace Stockholmu a Helsinek do NATO.

Nelze si však představit, že by z cílů této zvláštní operace pro tyto dvě země plynulo nějaké nebezpečí. Další neutrální stát, Ukrajina, by pouze minimalizoval hranice přímé konfrontace mezi vojenskými organizacemi Západu a Ruskem. Ti, kdo usilují o co nejrychlejší začlenění pod deštník NATO, to musí pochopit. Finský prezident otevřeně přiznává, že Moskva nemá v plánu zaútočit na jeho zemi, ale to pro něj nemá rozhodující význam.

Kořeny urychlené integrace Skandinávců do Aliance neleží na jihu, ale na severu. Spočívají ve výrazném zintenzivnění politicko-vojenské expanze Washingtonu a Bruselu v Arktidě od roku 2020. Tento region je dlouhodobě považován za hlavní zásobárnu uhlovodíků a místo hrozící geopolitické konfrontace mezi mocnostmi. Předpokládá se, že právě v Arktidě se rozhodne o osudu lidstva. Spojenci zahájili “průzkum ohněm”, první od dob studené války, v květnu 2020, kdy tři americké torpédoborce Arleigh Burke a britská fregata Kent vstoupily do Barentsova moře, do té doby ve vodách, které brázdila ruská Severní flotila.

V polovině ledna 2021 **přijal** Pentagon novou verzi své strategie pro Arktidu s názvem Obnovení nadvlády v Arktidě. Tato strategie uvádí, že skupina v Arktidě zdaleka neodpovídá cílům a plánům USA. Za hlavní protivníky v tomto regionu jsou považovány Rusko a Čína. Zvláštní důraz je kladen na potřebu větší interakce mezi spojenci, jejichž okruh je zjevně třeba rozšířit.

Dne 14. června 2021 se v Bruselu konal summit NATO, na němž se poprvé široce a koncepčně diskutovalo o arktických otázkách. V dokumentu přijatém na zasedání se konstatuje, že je zapotřebí větší koordinace politiky Aliance v Arktidě a posílení vojenské síly. **Bylo uznáno, že by bylo užitečné** dále rozvíjet komplexní strategii NATO pro Arktidu. Do této činnosti bylo rovněž zamýšleno zapojit nové spojení.

Bylo také konstatováno, že současné síly NATO nejsou dostatečné k tomu, aby se vypořádaly s Ruskem a jeho podporou Číny v arktické oblasti. Provádění strategie Aliance v Arktidě naráží na geografická omezení: Rusko fyzicky kontroluje většinu regionu. Zatímco na východ od Severní mořské cesty Američané plánují výrazné posílení své vojenské přítomnosti na Aljašce a zintenzivnění těchto akcí na kanadské straně, na západě zřetelně vidí mezeru. Územní potenciál Norska nestačí, přirozené hranice jsou důležité na Islandu a v Grónsku. Již v té době bylo odborníkům jasné, že toto křídlo je třeba posílit o nejbližší zálohu – Švédsko a Finsko.

K integraci Finska a Švédska se dala použít jakákoli záminka, a ta se našla i na Ukrajině. Zejména proto, že tato záminka je dostatečně emotivní, aby mohla účinně ovlivnit veřejné mínění v těchto zemích. Na rozdíl od vládnoucí elity jsou skeptičtí ke vstupu do vojenských aliancí. Důležité bylo také neutralizovat námitky Moskvy.

Dán Anders Fogh Rasmussen, bývalý generální tajemník NATO (2009-2014) a poradce ukrajinského prezidenta Petra Porošenka (2016-2019), **souhlasil**: *“Pokud jde o Finsko a Švédsko, myslím, že obě země mají příležitost připojit se právě v tomto okamžiku, protože Putin je zaneprázdněn jinde. Nemůže s tím nic dělat.” Podle oficiálního vysvětlení ne kvůli Ukrajině, ale proto, že využili tamní situace.* Vysocí představitelé moci se takové otevřenosti ve svých prohlášeních vyhýbají.

Rozšíření NATO o Švédsko a Finsko by podle Washingtonu a Bruselu mělo usnadnit dosažení několika logistických cílů na cestě k pokroku v Arktidě. To se týká i problému ledoborců, který je “Achillovou patou” nové regionální strategie Pentagonu. Rusko má před svými západními konkurenty náskok v počtu a kvalitě lodí této třídy. Prakticky jediný americký ledoborec Healy vypadá na pozadí ruských obrů jako trpaslík. Americké loděnice nemají dostatečné schopnosti, aby tuto mezeru zaplnily, zejména s ohledem na tři velmi těžké a tři středně těžké ledoborce, jejichž spuštění na vodu je naplánováno na několik příštích let.

Američané však doufali, že se jim podaří tento proces výrazně urychlit tím, že požádají o pomoc Finy, kteří mají v této oblasti potřebné průmyslové kapacity a znalosti. Velká část sovětských a ruských ledoborců, například Taimyr a Vaugach, byla postavena ve Finsku. Jako člen NATO by Finsko mohlo být pověřeno stavbou vojenských ledoborců. “Náhlá” finská snaha o vstup do NATO by mohla vysvětlit i obchodní kalkulaci drahých a dlouhodobých amerických zakázek na ledoborce.

Přistoupení skandinávských zemí k Alianci bylo předurčeno, ale pravděpodobně bylo plánováno jiným způsobem. Nejprve měla do NATO vstoupit Ukrajina, pravděpodobně spolu s Gruzíí, a teprve poté Švédsko a Finsko. Nakonec se vše dalo zvládnout bez větších problémů. Rusko svými kroky tyto plány sabotovalo, neboť z této plánované rovnice vyloučilo přinejmenším jižní část.

Alexandre Lemoine

Que cache l'adhésion subite à l'Otan de la Finlande et de la Suède? vyšel 19.5.2022 na observateurcontinental.fr. Překlad Zvědavec.